

Ontologia unifikacji multisensorycznej

Zmysły prezentują nam otoczenie nie w przypadkowy, czy też chaotyczny, sposób, lecz w sposób, który rządzi się pewnymi regułami. Przykładowo, pomijając przypadki poważnych zaburzeń, pole widzenia ma ten sam kształt niezależnie od tego co widzimy a w obrębie pola widzenia nigdy nie postrzegamy, aby dokładnie ten sam obszar powierzchni był zarówno zielony jak i czerwony. Tego rodzaju reguły, które organizują doświadczenie percepcyjne niezależni od tego co jest postrzegane, wyznaczają strukturę doświadczeń percepcyjnych.

Co istotne, struktury doświadczeń percepcyjnych związanych z różnymi zmysłami mogą być od siebie odmienne. Przykładowo, ten sam kształt, taki jak koło, może być doświadczany zarówno za pomocą wzroku jak i dotyku, jednakże w każdym z tych przypadków przestrzenna struktura doświadczenia wydaje się inna. W przypadku wzroku koło postrzegane jest w stabilnej strukturze pola widzenia podczas gdy w dotyku doświadczenie koła za pomocą dłoni związane jest z doświadczeniem nacisku na różne fragmenty skóry oraz doświadczeniem dotyczącym aktualnego przestrzennego ułożenia palców.

W tym kontekście warto zauważyć, że typowe doświadczenia percepcyjne są multimodalne. Wydaje się, że w obrębie jednego doświadczenia możemy na przykład widzieć coś, coś słyszeć, oraz czegoś dotykać. Jednakże, jeśli struktury doświadczeń percepcyjnych związanych z różnymi zmysłami są od siebie odmienne, to powstaje pytanie o to, w jaki sposób takie potencjalnie niekompatybilne struktury są ze sobą powiązane w multimodalnym doświadczeniu. Określam ten problem jako problem multisensorycznej, strukturalnej unifikacji i w projekcie podejmuję próbę udzielenia na niego odpowiedzi z perspektywy empirycznie poinformowanej filozofii percepcji.

Moja odpowiedź przybierze formę ontologicznego modelu, w którym przy użyciu narzędzi ontologii formalnej oraz w odniesieniu do aktualnego stanu nauk empirycznych, dokonam charakterystyki głównych aspektów strukturalnych doświadczeń percepcyjnych. Po pierwsze, będę analizował czasoprzestrzenną formę doświadczeń percepcyjnych. Drugim analizowany aspekt strukturalny stanowią reguły kompozycji wyznaczające, w jaki sposób prostsze elementy są postrzegane jako tworzące złożone całości. Po trzecie, analizy dotyczyć będą reguł indywidualizacji określających, w jakich warunkach percepcja rozpoznaje obiekt jako ten sam pomimo zmian w jego położeniu bądź innych cechach. Wreszcie po czwarte, analizowane będą zależności strukturalne dotyczące tego, w jaki sposób postrzeganie jednych elementów zależy od postrzegania innych elementów (np. czy postrzeganie kształtu wymaga postrzegania tworzących go krawędzi).

Badania dotyczące powyższych aspektów strukturalnych pozwolą ocenić trzy ogólne hipotezy dotyczące problemu multisensorycznej, strukturalnej unifikacji, a także ustalić, jakie szczegółowe warianty tych hipotez są najbardziej prawdopodobne w przypadku konkretnych typów doświadczeń multimodalnych. Po pierwsze, zgodnie z hipotezą prostej unifikacji, może się okazać, że pewne percepcyjne struktury są ze sobą zgodne i mogą łącznie tworzyć strukturę doświadczenia multimodalnego. Po drugie, zgodnie z hipotezą unifikacji transformatywnej, pewne struktury są niezgodne i któraś z nich ulega modyfikacji, aby tworzyć spójną strukturę doświadczenia multimodalnego. Po trzecie, zgodnie z hipotezą dysunifikacji, struktury percepcyjne w doświadczeniu multimodalnym pozostają ze sobą niezgodne i takie doświadczenie nie ma unifikowanej struktury.